

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПЕДАГОГІКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У СФЕРІ
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

5–6 лютого 2021 р.

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Ляшко Олександр Олександрович – директор Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доцент кафедри публічного та приватного права, к.ю.н.;

Виноградова Вікторія Євгенівна – завідувач кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, к.п.н., доцент;

Максименко Сергій Дмитрович – директор Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, д.п.н., професор, академік-секретар Відділення психології, вікової фізіології та дефектології НАПН України;

Біла Ірина Миколаївна – професор кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, д.п.н., професор;

Садова Мирослава Анатоліївна – доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, д.п.н., доцент;

Костюченко Олена Вікторівна – доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, д.п.н., доцент;

Белавіна Тетяна Іванівна – доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, к.п.н., старший науковий співробітник;

Мітіна Світлана Володимирівна – доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, к.п.н., доцент.

Традиції та новації у сфері педагогіки та психології:

Т 65 матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 5–6 лютого 2021 р. – Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. – 216 с.

ISBN 978-966-992-399-8

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Традиції та новації у сфері педагогіки та психології», яка відбулася на базі Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського 5–6 лютого 2021 р.

УДК 37.01+159.9(063)

НАПРЯМ 3. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА:

ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА

Бакуменко Т. К., Сердюк К. С., Март'янова Т. О.

Педагогічна майстерність вихователя

з питань протидії булінгу в дитячому колективі..... 86

Гончаренко І. С.

Формування особистості студентів

на заняттях спортивно-хореографічних дисциплін..... 90

Дворецька М. В., Демченко А. В., Олексенко В. А.

Мотиваційна готовність студентів закладів вищої освіти

до успішної професійної діяльності..... 94

Джаман Т. В.

Компоненти готовності вчителів до професійної діяльності

в умовах інклюзивного навчання 98

Зарічна О. В.

Впровадження предметно-мовного інтегрованого навчання

у практику старшої школи в Україні: перспективи реалізації 100

Кокнова Т. А.

Контроль рівня сформованості лінгвометодичної

компетентності майбутніх викладачів іноземних мов

за діяльнісно-професійним критерієм 103

Мельнік А. О.

Теоретичні основи організації занять з фітнесу

для студентів факультету фізичного виховання 104

Михайлишин Г. Й., Довга М. М.

Роль організаційно-педагогічних умов у професійній підготовці

майбутніх соціальних працівників до роботи з молодими сім'ями. 108

Овдійчук В. А.

Особливості професійної підготовки

майбутніх учителів інформатики 113

Savytska A. P.

Professional education (foreign languages aspect): soft skills development

as a new challenge and some suggestions for tackling the issue..... 117

Сухолова М. А.

Індивідуальні психологічні особливості вокаліста

як складові створення сценічного образу 120

educational objectives as well: to develop students' awareness of their individual responsibility for knowledge acquisition; to build-up and greatly increase students' durable/soft skills which are integral, inherent component of professional competency and a marker of high professional level.

References:

1. Вахрушева Т.Ю. Теоретичні аспекти активних методів навчання. *Національний фармацевтичний університет*. 2008. № 3. С. 46–49. URL: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/2008-03/08vtyaml.pdf>
2. Doughty Ralph. *Innovative Learning: A Key to National Security*. Fort Leavenworth, Kansas, 2015.
3. The Education World Forum London UK 20-23 January 2019. URL: <http://www.theewf.org/research/2019/future-of-skills>.

Сухолова М. А.

аспірант кафедри «Музичного мистецтва»

Науковий керівник: Попович Н. М.

доктор педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри «Музичного мистецтва»

Мукачівського державного університету

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВОКАЛІСТА ЯК СКЛАДОВІ СТВОРЕННЯ СЦЕНІЧНОГО ОБРАЗУ

Вокальне виконавство є складним і багатогранним художньо-творчим процесом, який поєднує в собі унікальні властивості, є одним з найбільш популярних видів музичного мистецтва, вагомою сферою духовного буття людини, значущим пластом музичної й загально-людської культури, як: миттєвість та нескінченне оновлення. У зв'язку з розмаїттям вокальних стилів і жанрів у професійній діяльності сучасного вокаліста актуальною є проблема формування сценічного іміджу такого рівня, який дозволив би артисту працювати у різних стилях і жанрах.

Вокальне мистецтво включає і вокальну майстерність виконавця як результат, що ґрунтується на сформованих знаннях, вміннях, навичках володіння вокальним голосом, а також віддзеркалює вокально-педагогічну школу викладача, тобто професійну вокальну підготовку

співака. До специфічних особливостей вокально-виконавської діяльності дослідниця Л.Гринь відносить [2Гринь, с.52] :

- особливу мову вокально-виконавського мистецтва, що має свої закономірності існування й розвитку;
- особливий спосіб узагальнення – загальний інтерпретаторський план вокального твору будується через індивідуально-особистісне відчуття співака;
- використання «вокально-художньої уяви» (при формуванні вокально-технічних та вокально-виконавських навичок);
- якісне визначення форми твору у всіх її виявах.

Обґрунтовуючи причинно-наслідкові зв'язки сценічної вокально-виконавської діяльності дослідниця виокремлює наступні основні поняття [2Гринь, с. 56]:

– вокальна підготовка – процес становлення та вдосконалення вокального голосу, оволодіння вокально-технічними навичками, формування вмінь передачі художньо-сценічного образу вокального твору. Для вдосконалення вокального голосу необхідно мати вокальний потенціал: голос, чисте інтонування мелодії та відчуття метро ритму;

– вокальна майстерність – рівень досконалого володіння вокальним голосом: здатність голосом виражати найтонші почуття, емоційний стан шляхом застосування знань, умінь та навичок з вокального мистецтва, передавати і розкривати художній образ вокального твору засобами виразності – такими, як характер звуковедення, динамічні відтінки, вокальні штрихи, стильові особливості композиторської школи та жанру вокального твору;

– вокальний голос, на переконання автора, є домінуючим складником у системі вокального мистецтва. Його розвиток ґрунтується на методичних засадах вітчизняної та зарубіжної вокальної педагогіки, глибокому вивченні музичних (вокальних) традицій;

– вокальний голос актора – це насамперед «професійний інструмент», який має складний механізм. Проте цей «інструмент» у процесі подальшого розвитку зазнає різних зовнішніх впливів (об'єктивних і суб'єктивних) у різні вікові періоди дозрівання організму й, відповідно, потребує застосування різноманітних спеціальних методичних прийомів для подолання психолого-фізіологічних чинників, які перешкоджають професійному становленню виконавця-вокаліста.

Викладач вокалу як носій культурних традицій у галузі музично-педагогічного навчання та вокально-сценічного виховання студентів покликаний виконувати унікальну роль. Адже спів залучає найрізноманітніші ресурси організму людини: це й анатомічні, психофізіологічні, а також чуттєво-емоційні та інтелектуальні сили

вокаліста. Кожен виконавець конструює власну індивідуальність на основі унікальної комбінації елементів вищезазначених структур організму. Задача вокального педагога – у застосуванні комплексного підходу до виховання цієї індивідуальності. [Остапенко/Ковмір, с.58].

Сценічне виконання вокальних творів спрямоване на:

- створення сценічного образу засобами творчого перевтілення;
- реалізацію набутих співацьких навичок в умовах публічного виступу;
- формування сценічної та артистичної культури виконавця.

Сценічний образ вокаліста – це новий живий характер, який народжується в результаті складного процесу – одночасного «озвучення» вокального твору й акторського втілення яскраво виражених особистісних якостей персонажа. Оскільки зовнішня характерність героя вокального твору не завжди співпадає з характерними рисами самого вокаліста, то створення сценічного образу здійснюється за формулою «стати іншим, залишаючись самим собою», дотримання якої приводить до перевтілення. Тільки після цього можна говорити про створення нового живого характеру [Гмиріна. с. 46–50].

Сутність процесу створення сценічного образу полягає в глибокому проникненні виконавця у сценічний образ та його реалізації засобами вокальної техніки, міміки, жестів тощо. Звукові образи мають диктувати виконавські прийоми, технічні засоби для їх звукового втілення, тоді вся техніка буде побудована, як вираження певних музично-виконавських завдань. При цьому вокальна підготовка співака та його духовне багатство мають вирішальне значення.

Створення вокального образу досягається співаком-артистом, у першу чергу, голосовими засобами: тембровим забарвленням, динамічними нюансами, інтонаційними відтінками, вимовою тощо, які передають різноманітні емоційні стани та настрої. Втім звичайно вокаліст не обмежується одним виражальним засобом – звуковим, а поєднує звук із мімікою та жестом, у театральних постановках до цього додається ще рух і зовнішнє оформлення (грим, костюм, декорації). Вокальна й акторська обдарованість співака, технічна досконалість співу, внутрішній стан вокаліста разом із вивіренним почуттям міри є основними складовими для створення художньо-сценічного образу вокального твору.

Щоб бути переконливим на сцені під час виконання вокального твору, майбутній фахівець повинен оволодіти не тільки вокальною, але й сценічною технікою, яку необхідно постійно розвивати. У випадку, коли сценічна техніка вокаліста розвинена на низькому рівні – це призводить до певної безпорадності на сцені. Комплекс засобів сценічної виразності (рух, жест, міміка, мізансцена тощо) допомагають

виконавцю правдиво розкрити й емоційно виразити художній образ вокального твору.

Отже, здійснивши аналіз індивідуально психологічних особливостей вокаліста як складових створення сценічного образу вказує на те, що саме особистість виконавця-вокаліста є визначальною у виборі засобів інтерпретації авторського тексту та ступеня проникнення в характер і стилістику твору. Враховуючи авторський задум композитора і поета, виконавець створює власний інтерпретаційний план твору та модель сценічного образу, необхідного для його втілення.

Список використаних джерел:

1. Гмиріна С.В. Сценічне перевтілення студента-вокаліста як педагогічна проблема. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти*. 2013. Вип. 14. С. 46–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_014_2013_14_13.

2. Гринь Л.О. Методичні основи та загально-педагогічні принципи вокального мистецтва. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки: збірник наукових праць / гол. ред. Г.В. Локарева*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2010. С. 52–56.

Титок І. В.

викладач

*Фахового коледжу інженерії та управління
Національного авіаційного університету*

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ
У СФЕРІ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»

(м. Київ, 5–6 лютого 2021 р.)

Підписано до друку 10.02.2021. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 12,55. Тираж 100. Замовлення № 0221-46.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська 74, оф. 7
Телефон +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>